

MINISTERSTWO FINANSÓW

DEPARTAMENT POLITYKI CELNEJ

INSTRUKCJA
STOSOWANIA KARNETÓW ATA

Wersja 2.0

Informacje ogólne

W związku planowanym z dniem 1 stycznia 2012 r. rozpoczęciem stosowania w Polsce karnetów CPD China/Taiwan instrukcja została uzupełniona o odpowiednie zapisy w tym zakresie.

W tekście instrukcji naniesiono zmiany wprowadzone pismem Departamentu Polityki Celnej nr PC11/0681/21/2160/MW/09 z dn. 20 lipca 2009 r. dotyczącym czynności organu celnego przy zgłaszaniu towarów do czasowego wywozu, jeśli urząd wywozu nie jest urzędem wyprowadzenia.

Instrukcję rozszerzono także o opis procedury postępowania z karnetem ATA w przypadku zakończenia procedury odprawy czasowej poprzez dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu.

W celu uproszczenia procedury po stronie posiadaczy karnetu ATA, zmieniono właściwość miejscową urzędu celnego dla przedstawienia karnetu zastępczego, dostosowując ją do zasad określonych w wytycznych DG TAXUD KE (C 269/01 z dnia 24.09.2001 r.).

Pozostałe zmiany mają charakter porządkujący.

Obecna wersja jest oparta na Instrukcji stosowania karnetów ATA opublikowanej przez Departament Ceł w 2005 r. bez oznaczenia wersji. Ponieważ zmiana polega głównie na rozszerzeniu zakresu instrukcji obecną wersję oznaczono jako wersję 2.0 (uznając domyślnie wersję z 2005 r. jako wersję 1).

I. Karnet ATA

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. 1. Podstawa prawna

Stosowanie w obrocie międzynarodowym karnetów ATA dla towarów przywożonych lub wywożonych na czas określony, ma na celu ułatwienie formalności celnych związanych z

objęciem tych towarów procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności przywozowych, a także objęcia tych towarów procedurą wywozu lub procedurą tranzytu.

Korzystanie z karnetu ATA eliminuje trudności związane z wypełnieniem pisemnego zgłoszenia celnego na określonym formularzu krajowym w państwach stosujących karnety ATA (w Polsce jest to formularz SAD) oraz zapewnia odpowiednią gwarancję zapłaty należności przywozowych i podatkowych, gdyby nastąpiło jakiegokolwiek naruszenie warunków lub terminów wynikających z procedury, która towar został objęty z zastosowaniem karnetu ATA.

Podstawą prawną dla stosowania karnetów ATA są:

- 1) Konwencja celna w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów (Konwencja ATA) sporządzona w Brukseli dnia 6 grudnia 1961 r. (Dz. U. Nr 30 z 1969 r. poz. 242), zwanej dalej „Konwencją ATA”,
- 2) Konwencja dotycząca odprawy czasowej sporządzona w Stambule dnia 26 czerwca 1990 r. (Dz. U. Nr 14 z 1998 r. Nr 14, poz. 61 i Dz. U. z 2002 r. Nr 198, poz. 1668), zwanej dalej „Konwencją stambulską”.

Postanowienia tych Konwencji stanowią część prawnego porządku krajowego i są stosowane bezpośrednio. Stanowią one zasadniczą regulację dotyczącą stosowania karnetów ATA. Natomiast rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/94 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny, zwane dalej „Rozporządzeniem Wykonawczym”, wprowadza dodatkowe, uzupełniające wobec ww. Konwencji, regulacje związane ze stosowaniem tych karnetów w następujących artykułach: art. 1 pkt 2, art. 290, art. 319, art. 451 - 453, art. 457c - 461, art. 497 ust. 3, art. 501 ust. 3 lit. b, art. 580, art. 581, art. 583, art. 797 - 798, art. 848.

1.2. Konwencja ATA a Konwencja stambulska

Konwencja ATA nakłada na umawiające się Strony tej Konwencji obowiązek przyjmowania karnetów ATA dla towarów określonych dwoma innymi konwencjami:

- (a) Konwencji celnej dotyczącej czasowego przywozu wyposażenia zawodowego sporządzonej w Brukseli dnia 8 czerwca 1961 r.

(b) Konwencji celnej dotyczącej ułatwień przy przywozie towarów przeznaczonych do wykorzystania na wystawach, targach, kongresach lub podobnych imprezach, sporządzonej w Brukseli dnia 8 czerwca 1961 r.

Jednakże każda umawiająca się Strona Konwencji ATA może również uznać karnety ATA dla towarów przywożonych czasowo z zastosowaniem także innych konwencji międzynarodowych dotyczących czasowego przywozu lub na mocy ustawodawstwa krajowego.

W związku z tym, że w latach osiemdziesiątych funkcjonowało 15 konwencji, które dotyczyły odprawy czasowej ściśle określonych kategorii towarowych, a zawarte w nich uproszczenia i procedury stosowania były różne, uznano, że w celu wyeliminowania trudności w stosowaniu tak rozproszonych przepisów, właściwym wyjściem będzie ich ujednoczenie poprzez opracowanie nowej konwencji traktującej kompleksowo odprawę czasową.

W ten sposób w 1993 r. powstała Konwencja stambulska, która składa się z części zasadniczej zawierającej podstawowe zasady oraz 13 załączników, z których pierwszy (załącznik A) dotyczy międzynarodowych dokumentów stosowanych przy odprawie czasowej (odpowiada postanowieniom zawartym w Konwencji ATA) oraz pozostałych, dotyczących różnych kategorii towarowych przywożonych w procedurze odprawy czasowej z zastosowaniem karnetu ATA (Załączniki B.1. – B.9, C, D i E).

Podkreślić należy, że Konwencja ATA i Konwencja stambulska funkcjonują równolegle, ponieważ nie wszystkie umawiające się Strony Konwencji ATA są Stronami Konwencji stambulskiej.

Zgodnie z zasadą przyjętą w art. 27 tej Konwencji wraz z wejściem w życie załącznika do tej Konwencji zawierającego postanowienia uchylające, załącznik ten uchyla i zastępuje konwencje lub postanowienia konwencji będących przedmiotem postanowień uchylających w stosunkach między umawiającymi się stronami, które przyjęły ten załącznik i są umawiającymi się stronami takich konwencji.

Przykładem zastosowania tego artykułu jest z art. 19 Załącznika A Konwencji stambulskiej, który stanowi, że z chwilą wejścia w życie tego załącznika, uchyla on i zastępuje Konwencję celną w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów (Konwencja ATA) sporządzoną w Brukseli dnia 6 grudnia 1961 r. w stosunkach między umawiającymi się stronami, które przyjęły ten załącznik i są umawiającymi się Stronami tej Konwencji.

Podobnie jest z pozostałymi załącznikami do Konwencji stambulskiej.

1.3. Zastosowanie i zawartość karnetu ATA

Zgodnie z art. 580 Rozporządzenia Wykonawczego, karnety ATA stosuje się wobec państw będących umawiającymi się Stronami Konwencji ATA i Konwencji stambulskiej, tylko wówczas, gdy:

- 1) odnoszą się do towarów i zastosowań objętych tymi konwencjami;
- 2) są poświadczone przez organy celne w odpowiednim polu na pierwszej stronie karnetu oraz
- 3) są ważne na całym obszarze celnym Unii.

Obecnie obowiązujący karnet ATA ma format A4 i składa się z:

- okładki karnetu,
- arkuszy dodatkowych listy ogólnej (fakultatywnie),
- zestawu odcinków kontrolnych (*counterfoil*, nazywany w poprzednim, większym formacie karnetu „grzbietem odcinka”), które pozostają w karnecie i służą do kontroli procedury (stąd ich nazwa), i
- zestawu odcinków (*voucher*), odrywanych i załączanych do ewidencji prowadzonych przez organy celne.

Arkusze dodatkowe stosowane są w sytuacjach, gdy dane dotyczące towarów nie mieszczą się na drugiej stronie okładki zawierającej listę ogólną towarów będących przedmiotem obrotu czasowego. Liczba arkuszy dodatkowych powinna być wpisana w polu G lit. a) pierwszej strony okładki.

Karnet powinien zawierać również odpowiednią ilość odcinków kontrolnych i odcinków, co pozwoli na wielokrotne użycie jednego karnetu w terminie jego ważności, w przypadku planowanych częstych operacji handlowych dotyczących towaru wpisanego na liście ogólnej okładki karnetu.

W celu ułatwienia stosowania karnetu, poszczególne karty, w zależności od ich przeznaczenia, mają różne kolory:

- **zielony** – okładka karnetu, ze wskazaniem na pierwszej stronie numeru karnetu, terminu jego ważności, nazwy posiadacza karnetu i jego adresu, celu przywozu, nazwy wraz z pieczęcią właściwego zrzeczenia wydającego karnety
- **żółty** – odcinki kontrolne i odcinki odnoszące się do czasowego wywozu towaru i jego powrotnego przywozu
- **biały** - odcinki kontrolne i odcinki odnoszące się do czasowego przywozu towaru i jego powrotnego wywozu
- **niebieski** - odcinki kontrolne i odcinki odnoszące się do procedury tranzytu.

1.4. Termin ważności karnetu

Karnet jest ważny 1 rok i termin ten nie może być przedłużony. Możliwe jest natomiast wydanie karnetu zastępczego. W tym celu, posiadacz karnetu, przed upływem terminu jego ważności powinien wystąpić do zrzeczenia wydającego karnety, które wydało poprzedni karnet, z wnioskiem o wydanie karnetu zastępczego (szerzej na temat karnetu zastępczego – patrz: pkt IX Instrukcji).

1.5. Państwa będące Stronami Konwencji

Organy celne mogą przyjmować karnety ATA jeżeli są one wydane przez zrzeczenie wydające, ustanowione w 71 państwach/obszarach celnych będących stronami Konwencji ATA albo Konwencji stambulskiej:

Algieria	Estonia	Korea Południowa	Norwegia	Szwecja
Andora	Finlandia	Liban	Nowa Zelandia	Tajlandia
Australia	Francja	Litwa	Pakistan	Tunezja
Austria	Gibraltar	Luxemburg	Polska	Turcja
Belgia	Grecja	Łotwa	Portugalia	USA
Białoruś	Hiszpania	Macedonia	Rosja	Ukraina
Bośnia i	Holandia	Makau	RPA	Węgry

Hercegowina				
Bułgaria	Hongkong	Malezja	Rumunia	Włochy
Chile	Indie	Malta	Senegal	Wielka Brytania
Chiny	Iran	Maroko	Serbia	Wybrzeże Kości Słoniowej
Chorwacja	Irlandia	Mauritius	Singapur	Zjednoczone Emiraty Arabskie
Cypr	Islandia	Meksyk	Słowacja	
Czarnogóra	Izrael	Mołdawia	Słowenia	
Czechy	Japonia	Mongolia	Sri Lanka	
Dania	Kanada	Niemcy	Szwajcaria	

1.6. Lista towarów, w odniesieniu do których można wnioskować o czasowy przywóz z zastosowaniem karnetu ATA na podstawie Konwencji ATA i Konwencji stambulskiej

Przedstawiona niżej przykładowa lista towarów, które mogą być objęte karnetem ATA, została umieszczona w Wytycznych Komisji dotyczących Tytułu III „Gospodarcze procedury celne” Rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 określającego przepisy dotyczące wdrażania Rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. UE seria C, 2001r. nr 269/01). Lista ta zawiera następujące towary:

- 1) Wyposażenie zawodowe
- 2) Towary do wystawienia lub wykorzystania na wystawach, targach, spotkaniach lub podobnych imprezach.
- 3) Materiały pedagogiczne i sprzęt naukowy, części zamienne i akcesoria, narzędzia specjalnie przeznaczone do konserwacji, kontroli, kalibracji i naprawy takich materiałów i sprzętu.
- 4) Sprzęt medyczny, chirurgiczny i laboratoryjny.
- 5) Materiały wykorzystywane przy niesieniu pomocy w przypadku katastrofy.
- 6) Opakowania, w odniesieniu do których może być wymagane zgłoszenie w formie pisemnej.

- 7) Towary wszelkiego rodzaju, które są przedmiotem testów, eksperymentów lub demonstracji włączając w to testy i eksperymenty wymagane w ramach procedury zatwierdzania ich rodzaju z wyjątkiem testów, eksperymentów i demonstracji, z których czerpane są korzyści finansowe.
- 8) Towary wszelkiego rodzaju wykorzystywane w celu przeprowadzenia testów, eksperymentów i demonstracji z wyjątkiem testów, eksperymentów i demonstracji, z których czerpane są korzyści finansowe.
- 9) Próbki, artykuły które są reprezentatywne dla pewnej kategorii towarów będących już w produkcji lub próbki towarów, których produkcja jest planowana, z wyłączeniem identycznych artykułów przywiezionych przed jedną i tę samą osobę lub wysłanych do jednego odbiorcy w ilościach, które biorąc łącznie, sprawiają, że towary te nie są już próbkami w normalnym rozumieniu handlowym.
- 10) Zastępcze środki produkcji czasowo udostępnione importerowi bez pobierania za to opłaty przez dostawcę lub z jego inicjatywy, który dostarcza podobne środki produkcji, które mają zostać następnie przywiezione w celu dopuszczenia do swobodnego obrotu lub przez dostawcę środków produkcji ponownie zainstalowanych po dokonaniu ich naprawy.
- 11) Dzieła sztuki przywożone w celu ich pokazania na wystawie w celu ich ewentualnej sprzedaży.
- 12) Filmy kinematograficzne, wywołane, przeznaczone do pokazania przed ich wykorzystaniem handlowym.
- 13) Filmy, taśmy magnetyczne i filmy namagnetyzowane, do których ma być podłożony dźwięk, które mają być zdubbingowane lub skopiowane.
- 14) Filmy demonstrujące charakter lub sposób działania produktów lub sprzętu wyprodukowanego za granicą pod warunkiem, że nie mają one być odpłatnie pokazane publicznie.
- 15) Nośniki danych, wysyłane bezpłatnie do wykorzystania przy automatycznym przetwarzaniu danych.
- 16) Artykuły (włączając w to samochody), które, ze względu na ich charakter, są odpowiednie tylko i wyłącznie dla celów reklamy specjalnych artykułów lub reklamy dla specjalnych

celów.

- 17) Żywe zwierzęta wszelkich gatunków sprowadzane w celu ich ujeżdżenia, tresury lub hodowli lub w celu leczenia weterynaryjnego
- 18) Materiały reklamujące turystykę.
- 19) Materiały kulturalno-oświatowe przeznaczone dla marynarzy.
- 20) Różnego rodzaju sprzęt wykorzystywany pod nadzorem władz publicznych lub za których wykorzystanie władze takie są odpowiedzialne, do budowy, naprawy lub konserwacji infrastruktury o wadze ogólnej w strefach granicznych.

1.7. Zrzeszenie wydające i gwarantujące karnety ATA w Polsce

W Polsce zrzeszeniem wydającym i gwarantującym karnety ATA jest Krajowa Izba Gospodarcza ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa.

Jednostką organizacyjną zajmującą się w KIG sprawami związanymi z karnetami ATA jest Biuro Legalizacji, Certyfikacji i Karnetów ATA.

Biuro jest odpowiedzialne między innymi za prawidłowe wydawanie Karnetów ATA, udzielanie wszelkiego rodzaju informacji dotyczących działania systemu w Polsce i na świecie, bieżącą współpracę z Międzynarodową Izbą Handlową w Paryżu, polską administracją celną, polskimi urzędami celnymi oraz Izbami Gospodarczymi w 70 państwach, pełniącymi funkcję krajowych zrzeszeń gwarantujących.

Więcej informacji przygotowanych przez Krajową Izbę Gospodarczą dotyczących m.in. funkcjonowania karnetów ATA, można znaleźć na stronie internetowej KIG pod adresem:

www.kig.pl/dzialalnoscbiura_kig_legalizacja_karnetow_karn_ata.htm,

a także pod:

- nr tel. (22) 630-97-59, 630-97-36, 630-97-30,
- nr faxu: 827-46-73, 630-99-81
- adresem e-mail: ata@kig.pl.

2. CZASOWY WYWÓZ TOWARÓW Z ZASTOSOWANIEM KARNETU ATA

Towary mogą być czasowo wywiezione z obszaru celnego Unii z zastosowaniem karnetu ATA (art. 797 Rozporządzenia Wykonawczego).

2.1. Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA funkcjonariusz celny bada jego autentyczność i prawidłowość wypełnienia poprzez sprawdzenie, czy:

- 1) wywóz towarów następuje z państwa i do państwa będącego umawiającą się Stroną konwencji,
- 2) nie upłynął termin ważności karnetu,
- 3) karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis w polu "podpis posiadacza",
- 4) karnet zawiera odpowiednią liczbę kart,
- 5) rubryki przeznaczone do wypełnienia przez posiadacza są prawidłowo wypełnione.

2.2. Warunki objęcia towarów procedurą wywozu z zastosowaniem karnetu ATA

Wywóz może zostać dokonany z zastosowaniem karnetu ATA, jeżeli spełnione są niżej wymienione warunki, określone w art. 797 Rozporządzenia Wykonawczego:

- a) karnet ATA jest wydany w państwie członkowskim Unii i poświadczony oraz gwarantowany przez zrzeczenie mające swoją siedzibę w Unii, które wchodzi w skład międzynarodowego systemu gwarancji;
- b) karnet ATA stosowany jest jedynie do towarów wspólnotowych:
 - które przy wywozie poza obszar celny Unii nie podlegały wywozowym formalnościom celnym w celu wypłaty refundacji lub innych kwot wywozowych w ramach wspólnej polityki rolnej,
 - w odniesieniu do których nie zostały przyznane żadne inne korzyści finansowe w ramach wspólnej polityki rolnej poza tymi, które połączone są ze zobowiązaniem wywozu danych towarów,

- w odniesieniu do których nie został złożony wniosek o udzielenie zwrotu;
- c) zostały przedstawione dokumenty określone w art. 221 Rozporządzenia Wykonawczego (tzn. dokumenty niezbędne dla właściwego stosowania przepisów regulujących wywóz); organy celne mogą zażądać przedłożenia dokumentu przewozowego lub dokumentów odnoszących się do poprzedniej procedury, wykazu opakowań, jeżeli towary przewożone są w większej ilości opakowań;
- d) towary są przeznaczone do powrotnego przywozu (oznacza to, że zamiarem jest czasowy wywóz towaru, nie wyklucza to jednak możliwości pozostawienia towarów poza obszarem celnym Unii w sytuacjach szczególnych, np. sprzedaż towaru na targach).

2.3. Czynności organów celnych przy zgłaszaniu towarów do czasowego wywozu

Jeżeli towary umieszczone na karnecie ATA objęte są procedurą wywozu w celu powrotnego przywozu, urząd celny wywozu spełnia następujące formalności:

- a) sprawdza, czy dane umieszczone w polach A-G oraz w liście ogólnej odcinka wywozowego zgadzają się z danymi zamieszczonymi na pierwszej i drugiej stronie okładki karnetu;
- b) wypełnia pole H „Zaświadczenie władz celnych” znajdujące się na stronie tytułowej karnetu poprzez wpisanie:
 - w polu a) – numerów lub znaków nałożonych zamknięć celnych na towary, ze wskazaniem pozycji w liście ogólnej karnetu ATA, w której towary te zostały wpisane,
 - w polu b) - krzyżyka w ramce po wyrazach: "Yes/tak", jeżeli towary zostały poddane rewizji, albo "No/nie", jeżeli rewizji nie przeprowadzono,
 - w polu c) - numeru pozycji ewidencji,
 - w polu d) - nazwy urzędu celnego, nazwy miejscowości otwarcia karnetu, daty, złożenie podpisu oraz przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- c) wpisuje na drugiej stronie okładki karnetu ATA w liście ogólnej oraz na arkuszach dodatkowych do listy ogólnej, w rubryce 7 ("zastrzeżone dla organów celnych") numery lub znaki i ilość nałożonych zamknięć celnych,

d) wypełnia żółty wywozowy odcinek kontrolny poprzez wpisanie:

- w polu 1 - numerów pozycji towarów według listy ogólnej, które zostały objęte procedurą wywozu,
- w polu 2 - ostatecznego terminu powrotnego przywozu (pola tego można nie wypełniać, ponieważ towary te mogą być przywiezione powrotnie w terminie 3 lat, zgodnie z art. 848 ust. 1 tiret drugie; w przypadku jego wypełnienia, termin ten powinien odpowiadać terminowi ważności karnetu),
- w polu 3 – numeru pozycji ewidencji,
- w polu 4 - nazwy urzędu celnego, w którym towary zostały objęte procedurą wywozu,
- w polu 5 - nazwy miejscowości, w której towary zostały objęte procedurą wywozu,
- w polu 6 - daty objęcia towaru procedurą wywozu,
- w polu 7 - złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło".

Jeżeli urząd celny wywozu nie jest urzędem wyprowadzenia, to urząd celny wywozu spełnia wskazane wyżej formalności, ale nie wypełnia pola 7 odcinka kontrolnego, które musi zostać wypełnione przez urząd celny wyprowadzenia;

e) wypełnia pole H żółtego odcinka wywozowego ("zastrzeżone dla organów celnych") poprzez wpisanie:

- w polu b) - ostatecznego terminu powrotnego przywozu (pola tego można nie wypełniać, ponieważ towary te mogą być przywiezione powrotnie w terminie 3 lat, zgodnie z art. 848 ust. 1 tiret drugie; w przypadku jego wypełnienia, termin ten powinien odpowiadać terminowi ważności karnetu);
- pola c) żółtego odcinka wywozowego nie wypełnia się;
- w polu d) - numeru pozycji ewidencji, nazwy urzędu celnego wywozu, daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło";

f) w polu H żółtego odcinka powrotnego przywozu wpisuje:

- w polu b) - „Centralne Biuro Tranzytu ul. Karolewska 41, 90-560 Łódź, Polska”;
- w polu c) - pozycję ewidencji z pola d) odcinka wywozowego;

g) w rubryce 7 listy ogólnej żółtego odcinka wywozowego wpisuje numery lub znaki i ilość nałożonych zamknięć celnych,

h) odrywa żółty odcinek wywozowy i dołącza go do ewidencji.

2.4. Obowiązek zgłoszenia towarów do wywozu z zastosowaniem zgłoszenia celnego wywozowego w formie elektronicznej

Jeżeli towary, które opuściły obszar celny Unii z zastosowaniem karnetu ATA, nie są już przeznaczone do powrotnego przywozu, w urzędzie wywozu należy złożyć zgłoszenie wywozowe zgodnie z „Instrukcją wypełniania zgłoszeń celnych” i „Instrukcją dla eksporterów/zgłaszających w zakresie obsługi zgłoszeń wywozowych oraz wywozowych deklaracji skróconych w systemie ECS”.

Po przedstawieniu danego karnetu urząd celny wywozu unieważni odpowiednio jego odcinki kontrolne poprzez:

- wpisanie w polu 2 żółtego odcinka kontrolnego powrotnego przywozu oraz w polu H lit. c) żółtego odcinka powrotnego przywozu adnotacji „Unieważniono zgodnie z art. 798 Rozporządzenia Komisji (EWG) Nr 2454/93”, numeru ewidencji oraz daty zgłoszenia wywozowego,
- umieszczenie w polach 3, 4, 5 i 6 odcinka kontrolnego powrotnego przywozu nazwy urzędu celnego, miejsca, daty, podpisu funkcjonariusza celnego i pieczęci organu celnego,
- umieszczenie w polu H lit. c) odcinka powrotnego przywozu nazwy urzędu celnego, daty, podpisu funkcjonariusza celnego i pieczęci organu celnego.

3. POWROTNY PRZYWÓZ TOWARÓW Z ZASTOSOWANIEM KARNETU ATA

Jeżeli towary wspólnotowe są wywożone na podstawie karnetu ATA z któregośkolwiek z państw członkowskich Unii, to również na podstawie tego karnetu mogą być one dopuszczone do swobodnego obrotu w dowolnym państwie członkowskim.

Towary objęte karnetem ATA wydanym w Unii mogą zostać uznane za towary powracające w zakresie ustanowionym w art. 185 Wspólnotowego Kodeksu Celnego, nawet jeżeli termin

ważności karnetu ATA został przekroczony (art. 848 ust. 1 tiret drugie Rozporządzenia Wykonawczego).

3.1. Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA funkcjonariusz celny bada jego autentyczność i prawidłowość wypełnienia poprzez sprawdzenie, czy:

- 1) przywóz towarów następuje z państwa i do państwa będącego umawiającą się Stroną konwencji,
- 2) karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis w polu "podpis posiadacza",
- 3) karnet zawiera odpowiednią liczbę kart.

3.2. Czynności organów celnych przy zgłaszaniu towarów do powrotnego przywozu

W przypadku powrotnego przywozu urząd, w którym towary są dopuszczane do swobodnego obrotu, spełnia następujące formalności:

- a) weryfikuje informacje znajdujące się w polach A-G żółtego odcinka powrotnego przywozu;
- b) wypełnia żółty odcinek kontrolny powrotnego przywozu :
 - a) w polu 1 – wpisując numery (według listy ogólnej) pozycji towarów powrotnie przywiezionych, oraz numer/numery odcinków wywozowych
 - b) w polu 2 - numer pozycji ewidencji,
 - c) w polu 3 - nazwę urzędu celnego, w którym towary zostały zgłoszone do powrotnego przywozu,
 - d) w polu 4 - nazwę miejscowości, w której towary zostały zgłoszone do powrotnego przywozu,
 - e) w polu 5 - datę powrotnego przywozu,
 - f) w polu 6 – umieszczając podpis i pieczęć "Polska-Cło",
- c) umieszcza w polu „H” żółtego odcinka powrotnego przywozu numer ewidencji przywozowej, nazwę urzędu celnego, w którym towary zgłoszone zostały do powrotnego

przywozu, datę, podpis i pieczęć "Polska-Cło",

- d) zatrzymuje żółty odcinek powrotnego przywozu, jeżeli był jednocześnie urzędem wywozu, jeżeli nie to odsyła ten odcinek do CBT, które przekazuje ten odcinek właściwemu urzędowi celnemu.

3.3. Przekazanie towaru do urzędu wewnętrznego

Z zasady dopuszczenie do swobodnego obrotu towarów powracających z zastosowaniem karnetu ATA powinno nastąpić w urzędzie celnym granicznym.

Wyjątkowo, w przypadku, gdy zakończenie czasowego wywozu towarów poprzez ich dopuszczenie do swobodnego obrotu nie nastąpi w urzędzie celnym granicznym, to przemieszczanie tych towarów z urzędu granicznego do urzędu wewnętrznego, gdzie nastąpi dopuszczenie do swobodnego obrotu towarów powracających, następuje bez formalności celnych (art. 290 ust. 3 Rozporządzenia Wykonawczego).

W tym przypadku urząd graniczny nanosi adnotacje na żółtym odcinku powrotnego przywozu w ten sposób, że:

- 1) w górnej części pola H lit. c) umieszcza adnotację "Towar przekroczył granicę w (wskazać miejsce) w dniu" potwierdzoną podpisem i pieczęcią "Polska-Cło",
- 2) w polu 7 listy ogólnej wymienia numery lub znaki i ilość zamknięć celnych uznanych lub nałożonych na towar, opakowanie lub środek przewozowy.

Odcinka kontrolnego powrotnego przywozu nie wypełnia się.

Urząd wewnętrzny po dostarczeniu towaru i przedstawieniu karnetu ATA działa zgodnie z postanowieniami zawartymi w części 3.1 i 3.2 niniejszej Instrukcji.

4. PRZYWÓZ TOWARÓW Z ZASTOSOWANIEM KARNETU ATA

Towary mogą być czasowo przywiezione na obszar celny Unii i objęte procedurą odprawy czasowej na podstawie karnetu ATA. Stosowanie tej procedury uzależnione jest od uzyskania pozwolenia organu celnego.

Karnet ATA stanowi wniosek o wydanie pozwolenia. Wydanie pozwolenia na korzystanie z procedury odprawy czasowej następuje poprzez przyjęcie karnetu (art. 497 ust. 3 lit. c w związku

z art. 505 lit. b Rozporządzenia Wykonawczego).

Z zasady karnet ATA jest przedstawiany w urzędzie wejścia na obszar celny Unii, za wyjątkiem sytuacji, kiedy taki urząd nie jest w stanie sprawdzić wypełnienia warunków procedury. W tym wyjątkowym przypadku zastosowanie ma procedura tranzytu do urzędu objęcia towaru procedura odprawy czasowej, z wykorzystaniem niebieskich kart tranzytowych (art. 580 ust. 2 Rozporządzenia Wykonawczego).

4.1. Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA funkcjonariusz celny bada jego autentyczność i prawidłowość wypełnienia poprzez sprawdzenie, czy:

- 1) przywóz towarów następuje z państwa będącego umawiającą się Stroną Konwencji,
- 2) nie upłynął termin ważności karnetu,
- 3) karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis w polu "podpis posiadacza",
- 4) karnet zawiera odpowiednią liczbę kart,
- 5) pola A-F białego odcinka przywozowego, przeznaczone do wypełnienia przez posiadacza karnetu, są prawidłowo wypełnione.

Bez znaczenia dla czasowego przywozu jest brak wypełnienia w karnecie ATA żółtych kart wywozowych w kraju wywozu. Zgodnie bowiem z pkt 9 „Objaśnień dotyczących posługiwania się karnetem ATA”, zawartych na 3 stronie okładki karnetu, umawiające się Strony Konwencji mogą w ramach swojego ustawodawstwa odstąpić od wymogu sprawdzania towarów objętych karnetem ATA przy wywozie.

4.2. Czynności organów celnych przy czasowym przywozie towarów

W przypadku czasowego przywozu towaru do czynności funkcjonariusza celnego należy:

- 1) wpisanie na białym przywozowym odcinku kontrolnym:
 - a) w polu 1 - numerów pozycji towarów według listy ogólnej, które podlegają czasowemu przywozowi,

- b) w polu 2 - ostatecznego terminu powrotnego wywozu towarów, nie dłuższego niż termin ważności karnetu. Zaleca się dostosowanie tego terminu do terminu ważności karnetu. Pola tego można nie wypełniać, mając na uwadze art. 459 ust. 1 Rozporządzenia Wykonawczego, zgodnie z którym organ celny może skierować roszczenie do zrzeczenia gwarantującego dopiero po wygaśnięciu karnetu.
 - c) w polu 3 - numeru pozycji ewidencji,
 - d) w polu 5 - nazwy urzędu celnego, w którym towary zgłoszone zostały do czasowego przywozu,
 - e) w polu 6 – nazwy miejscowości, w której towary zgłoszone zostały do czasowego przywozu,
 - f) w polu 7 - daty czasowego przywozu,
 - g) złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło";
- 2) na białym odcinku przywozowym w polu H wpisanie:
- a) w polu b) - terminu powrotnego wywozu towarów, zgodnego z terminem wskazanym w polu 2 białego przywozowego odcinka kontrolnego,
 - b) w polu c) - numeru pozycji ewidencji,
 - c) w polu d) - adnotacji o objęciu towarów procedurą odprawy czasowej, miejscu i dacie objęcia oraz złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 3) na białym odcinku powrotnego wywozu w polu H wpisanie:
- a) w polu e) - „Centralne Biuro Tranzytu ul. Karolewska 41, 90-560 Łódź, Polska”;
 - b) w polu f) – numeru pozycji ewidencji z pola c) białego odcinka przywozowego,
- 4) oderwanie białego odcinka przywozowego i dołączenie go do ewidencji.

4.3. Przewóz towarów w granicach obszaru celnego Unii

Towary zgłoszone do procedury odprawy czasowej na podstawie karnetu ATA mogą być przewożone w granicach obszaru celnego Unii bez konieczności dopełniania innych formalności, aż do momentu zakończenia formalności związanych z zakończeniem procedury.

Jednakże jeżeli transport towaru z jednego do drugiego miejsca, które znajdują się na obszarze celnym Unii, odbywa się częściowo przez obszar kraju trzeciego, to kontrole i formalności związane z przewozem towarów z wykorzystaniem karnetu ATA dokonywane są w miejscach, przez które towar opuszcza czasowo obszar celny Unii i ponownie wchodzi na ten obszar (art. 452 Rozporządzenia Wykonawczego).

5. POWROTNY WYWÓZ TOWARU Z ZASTOSOWANIEM KARNETU ATA

Towary objęte procedurą odprawy czasowej z zastosowaniem karnetu ATA zasadniczo są powrotnie wywożone z zastosowaniem karnetu ATA (może również nastąpić ich powrotny wywóz lub objęcie innym przeznaczeniem celnym z zastosowaniem zgłoszenia celnego).

5.1. Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA funkcjonariusz celny bada jego autentyczność i prawidłowość wypełnienia poprzez sprawdzenie, czy:

- 1) nie upłynął termin ważności karnetu,
- 2) karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis w polu "podpis posiadacza",
- 3) rubryki przeznaczone do wypełnienia przez posiadacza karnetu są prawidłowo wypełnione.

5.2. Czynności organów celnych przy powrotnym wywozie towarów

W przypadku powrotnego wywozu towaru do czynności funkcjonariusza celnego urzędu powrotnego wywozu należy:

- 1) wypełnienie białego odcinka kontrolnego powrotnego wywozu poprzez wpisanie:
 - a) w polu 1 - numerów pozycji towarów według listy ogólnej, które zostały zgłoszone do powrotnego wywozu oraz numery odcinków przywozowych,
 - b) w polu 2 lub 3 - numerów ewidencji, pod którymi zarejestrowane towary nie zostały wywiezione i które otrzymały inne przeznaczenie celne (patrz też pkt 5.3),

- c) w polu 4 - numeru pozycji ewidencji,
- d) w polu 5 - nazwy urzędu celnego, w którym towary zgłoszone zostały do powrotnego wywozu,
- e) w polu 6 - nazwy miejscowości, w której towary zgłoszone zostały do powrotnego wywozu,
- f) w polu 7 – daty nadania przeznaczenia powrotnego wywozu,
- g) w polu 8 - złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło".

Jeżeli urząd przyjmujący zgłoszenie do powrotnego wywozu nie jest jednocześnie urzędem wyprowadzenia, to urząd wewnętrzny pozostawia niewypełnione pole 8. Pole to wypełnia urząd wyprowadzenia.

2) wypełnienie pola H białego odcinka powrotnego wywozu poprzez wpisanie:

- a) w polu b) lub c) - numerów pozycji ewidencji, pod którymi zarejestrowano towary niewywiezione i które otrzymały inne przeznaczenie celne (patrz też pkt 5.3),
- b) w polu d) - numeru pozycji ewidencji,
- c) w polu f) - potwierdzenie wyprowadzenia towarów poza obszar celny Unii poprzez umieszczenie nazwy urzędu celnego, daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło";

Jeżeli urząd przyjmujący zgłoszenie do powrotnego wywozu nie jest jednocześnie urzędem wyprowadzenia, to urząd powrotnego wywozu pozostawia niewypełnione pole f). Pole to wypełnia urząd wyprowadzenia.

- d) w polu 7 listy ogólnej - numerów lub znaków i ilości nałożonych zamknięć celnych,

3) oderwanie przez urząd wyprowadzenia białego odcinka powrotnego wywozu i dołączenie go do posiadanego białego odcinka przywozu albo odesłanie go do CBT, które przekazuje ten odcinek właściwemu urzędowi celnemu.

5.3. Objęcie towarów innym przeznaczeniem celnym

Jeśli towary, które zostały objęte procedurą odprawy czasowej nie są już przeznaczone do powrotnego wywozu ale mają pozostać na obszarze celnym Unii powinno im zostać nadane inne

przeznaczenie celne, np. poprzez objęcie towaru procedurą celną dopuszczenia do obrotu, i spełnione odpowiednie formalności celne. Wymagane jest złożenie zgłoszenia celnego w formie elektronicznej lub na dokumencie SAD zgodnie z „Instrukcją wypełniania zgłoszeń celnych”.

Nadanie innego przeznaczenia celnego określonym towarom (może być to część towarów z danego karnetu) kończy procedurę odprawy czasowej w odniesieniu do tych towarów.

W urzędzie celnym, w którym towary będą objęte innym przeznaczeniem celnym posiadacz karnetu powinien przedstawić karnet z wypełnionym polem F lit. b) lub c) odcinka powrotnego wywozu, w którym powinien wskazać, które towary z listy ogólnej nie są przeznaczone do powrotnego wywozu.

Organ celny sprawdza, czy określone w karnecie ATA warunki dla danej procedury odprawy czasowej zostały spełnione.

W odniesieniu do towarów, które pozostaną na obszarze Unii, organ celny po przyjęciu zgłoszenia celnego i nadaniu tym towarom odpowiedniego przeznaczenia celnego nanosi w karnecie ATA adnotację poprzez:

- wpisanie w polach nr 2 lub 3 odcinka kontrolnego powrotnego wywozu oraz w polu H lit. b) lub c) białego odcinka powrotnego wywozu, jakie środki zostały podjęte w odniesieniu do towarów np. „Dopuszczono do swobodnego obrotu” albo „Objęto procedurą...” (wskazując odpowiednią procedurę celną), wskazanie numeru ewidencji oraz daty zgłoszenia celnego.

Jeśli dopuszczenie do obrotu albo nadanie innego przeznaczenia celnego dotyczy tylko części towarów z listy ogólnej, odcinka powrotnego wywozu nie odrywa się. W urzędzie, w którym towary zostaną przedstawione do powrotnego wywozu funkcjonariusz celny wykonuje czynności, o których mowa w pkt 5.1 i 5.2.

Jeśli wszystkie towary z listy ogólnej zostały objęte innym przeznaczeniem celnym niż powrotny wywóz organ celny potwierdza to poprzez wypełnienie dodatkowo (oprócz pól 2,3 odcinka

kontrolnego powrotnego wywozu oraz pola H lit. b) lub c) białego odcinka powrotnego wywozu):

- pól 5-8 odcinka kontrolnego powrotnego wywozu (zgodnie z pkt 5.2),
- pola H lit. f) odcinka powrotnego wywozu.

Odcinek powrotnego wywozu odrywa się i przekazuje do urzędu celnego wskazanego w polu H lit. e).

6. PROCEDURA TRANZYTU Z ZASTOSOWANIEM KARNETU ATA

6.1. Podstawowe zasady stosowania karnetu ATA w procedurze tranzytu

Karnet ATA może być stosowany w procedurze tranzytu, jednakże należy pamiętać, że zasadniczą funkcją stosowania karnetów ATA jest ich wykorzystanie w procedurze odprawy czasowej. Oznacza to, że nie należy stosować karnetów ATA dla towarów, dla których przewidziane są wyłącznie operacje tranzytowe. Wykorzystanie karnetu ATA jako dokumentu tranzytowego należy traktować jako naturalne następstwo wykorzystania jego podstawowej funkcji.

Jeżeli towary transportowane są z jednego do drugiego miejsca znajdującego się na obszarze celnym Unii na podstawie karnetów ATA, to obszar celny Unii uważany jest, w odniesieniu do reguł użycia karnetów ATA do celów tego transportu, za jeden obszar celny.

Do celów stosowania karnetów ATA jako dokumentów tranzytowych, „tranzyt” oznacza przewóz towarów z jednego urzędu celnego znajdującego się na obszarze celnym Unii do drugiego urzędu celnego znajdującego się na tym samym obszarze.

Jeżeli transport towarów z jednego miejsca znajdującego się na obszarze celnym Unii do drugiego, odbywa się częściowo przez terytorium państwa trzeciego, to kontrole i formalności związane z procedurą ATA dokonywane są w miejscach, przez które towary czasowo opuszczają obszar celny Unii i przez które ponownie są wprowadzane na ten obszar.

Towary transportowane na podstawie karnetów ATA w ramach obszaru celnego Unii uważa się za towary niewspólnotowe, chyba że ich status wspólnotowy zostanie należycie potwierdzony.

6.2. Czynności funkcjonariusza celnego związane z procedurą tranzytu z wykorzystaniem dwóch kart tranzytowych

Do czynności funkcjonariusza urzędu celnego, w którym ma nastąpić objęcie towarów procedurą tranzytu, należy:

- 1) na obu niebieskich tranzytowych odcinkach kontrolnych w górnej ich części wpisanie:
 - a) w polu 1 - numerów pozycji towarowych według listy ogólnej oraz nazwy urzędu celnego, do którego towary będą dostarczone,
 - b) w polu 2 - ostatecznego terminu dostarczenia towarów do urzędu celnego wskazanego w polu 1 (pole w ramce),
 - c) w polu 3 - numeru pozycji ewidencji,
 - d) w polu 4 - nazwy urzędu celnego przyjmującego zgłoszenie do procedury tranzytu,
 - e) w polu 5 - nazwy miejscowości, w której towar został objęty procedurą tranzytu,
 - f) w polu 6 - daty objęcia procedurą tranzytu,
 - g) w polu 7 - złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 2) na pierwszej stronie obu niebieskich odcinków tranzytowych w górnej części pola H wpisanie:
 - a) w polu a) - nazwy urzędu celnego, do którego towar ma być dostarczony,
 - b) w polu b) - ostatecznego terminu dostarczenia towarów do urzędu celnego wskazanego w polu a),
 - c) w polu c) - pozycji ewidencji towarowej,
 - d) w polu d) - znaków lub numerów i ilości zamknięć celnych uznanych lub nałożonych na towary, opakowanie lub środek przewozowy,
 - e) w polu e) – „Centralne Biuro Tranzytu ul. Karolewska 41, 90-560 Łódź, Polska” oraz nazwy urzędu celnego, w którym towar został objęty procedurą tranzytu, daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło";
- 3) oderwanie pierwszego niebieskiego odcinka tranzytowego i dołączenie go do ewidencji, o której mowa w polu H pkt c.

Do czynności funkcjonariusza urzędu celnego, w którym następuje zakończenie procedury tranzytu po dostarczeniu towarów i karnetu, należy:

- 1) na obu niebieskich tranzytowych odcinkach kontrolnych w dolnej ich części wpisanie:
 - a) w polu 2 - numeru pozycji ewidencji urzędu przeznaczenia,
 - b) w polach 3, 4, 5 i 6 (odpowiednio): nazwy urzędu celnego, miejsca, daty oraz złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 2) w polu H pkt g) niebieskiego odcinka tranzytowego - numeru pozycji ewidencji urzędu przeznaczenia, nazwy urzędu celnego, daty oraz złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 3) oderwanie niebieskiego odcinka tranzytowego i przesłanie go do CBT.

Funkcjonariusz urzędu celnego, w którym nastąpiło objęcie towarów procedurą tranzytu, po otrzymaniu potwierdzonego niebieskiego odcinka tranzytowego, dołącza go do ewidencji i zamyka procedurę tranzytu z wykorzystaniem karnetu ATA.

Jeżeli zgłoszenie towarów do czasowego przywozu ma być dokonane w wewnętrznym urzędzie celnym, funkcjonariusz celny urzędu celnego granicznego na niebieskich kartach tranzytowych dokonuje czynności określonych w pkt 6.2. niniejszej instrukcji.

7. PRZEKAZYWANIE ODCINKÓW KARNETU - CENTRALNE BIURO TRANZYTU

Centralne Biuro Tranzytu wchodzące w skład Izby Celnej w Łodzi, od dnia 1 stycznia 2005 r. realizuje zadania z zakresu stosowania karnetu ATA w procedurze odprawy czasowej i procedurze tranzytu, zgodnie z zarządzeniem Nr 29 Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2004 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania statutów izbom celnym i urzędom celnym (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 20, poz. 248).

W zakresie przyznanych ww. zarządzeniem kompetencji, Centralne Biuro Tranzytu pośredniczy w przekazywaniu nadesłanych do CBT odcinków karnetu ATA do urzędów celnych państw członkowskich Unii oraz pomiędzy polskimi urzędami celnymi.

Odcinki karnetów ATA należy przysyłać do Centralnego Biura Tranzytu przy odrębnych pismach, zawierających wykaz przesyłanych odcinków z podaniem numeru karnetu ATA (nie należy łączyć z wykazami, przy których przesyłane są np. odcinki karnetów TIR).

Urzędy celne przeznaczenia lub wyprowadzenia towaru mają obowiązek niezwłocznego przekazywania do CBT odpowiednich odcinków karnetu, z uwzględnieniem, że odcinek przekazywany następnie przez CBT do właściwego organu w innym państwie członkowskim powinien być tam przesłany nie później niż w terminie jednego miesiąca od daty zakończenia procedury (art. 580 ust. 3 w związku z art. 455 ust. 1 Rozporządzenia Wykonawczego).

Centralne Biuro Tranzytu do którego przesyłane są odcinki karnetów ATA nie jest biurem koordynującym, o którym mowa w ww. art. 458 Rozporządzenia Wykonawczego, nie prowadzi również postępowań poszukiwawczych.

8. POTWIERDZANIE WSPÓLNOTOWEGO STATUSU TOWARÓW

W celu potwierdzenia wspólnotowego statusu towarów, przepisy wspólnotowego prawa celnego, wprowadzają środki dowodowe do których należy, m.in. dokument T2L lub karnet ATA z symbolem „T2L”.

Jeżeli towary są przewożone przy użyciu karnetu ATA, zgłaszający może, w celu potwierdzenia wspólnotowego statusu towarów, w polu przeznaczonym na opis towarów na liście ogólnej, przed przedstawieniem karnetu do poświadczenia przez urząd celny wyjścia, umieścić w sposób widoczny symbol „T2L” potwierdzony jego podpisem na wszystkich odpowiednich odcinkach wykorzystywanego karnetu (karty wywozowe i/lub karty tranzytowe). Symbol „T2L” jest uwierzytelniany na wszystkich odcinkach na których został umieszczony, pieczęcią urzędu wyjścia i podpisem właściwego funkcjonariusza.

W przypadkach, gdy na jednym karnecie ATA umieszczone są towary wspólnotowe i niewspólnotowe, obydwie kategorie towarów wyszczególnia się oddzielnie, a symbol „T2L” umieszcza się w taki sposób, aby wyraźnie odnosił się tylko do towarów wspólnotowych (art. 319 Rozporządzenia Wykonawczego).

9. POWSTANIE DŁUGU CELNEGO

9.1. Właściwość państwa członkowskiego

- a) Jeżeli podczas lub w związku z operacją tranzytową dokonywaną na podstawie karnetu ATA, okaże się, że w określonym Państwie Członkowskim miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, to ww. Państwo Członkowskie, zgodnie z przepisami wspólnotowymi i krajowymi, pobiera cła i inne opłaty, które mogą być należne, bez uszczerbku dla wszczęcia postępowania karnego.
- b) Jeżeli nie można ustalić, na jakim terytorium miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, wówczas uważa się, że takie naruszenie lub nieprawidłowość miały miejsce w Państwie Członkowskim, w którym zostały stwierdzone, chyba że w terminie określonym w art. 7 ust. 1 i ust. 2 Konwencji ATA i art. 9 ust. 1 lit. a) i b) Załącznika A Konwencji stambulskiej (9 miesięcy), zgodnie z wymogami organów celnych, dostarczony zostanie dowód na prawidłowość czynności lub zostanie ustalone miejsce, w którym naruszenie lub nieprawidłowość faktycznie miały miejsce.
- c) W celu ustalenia Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za pobieranie ceł i innych opłat w przypadku naruszenia procedury tranzytu z zastosowaniem karnetu ATA, Państwem Członkowskim, w którym stwierdzono naruszenie lub nieprawidłowość podczas czynności tranzytu jest Państwo Członkowskie, w którym odnaleziono towary, lub jeżeli nie zostały one odnalezione, Państwo Członkowskie, którego biuro koordynujące posiada ostatni odcinek karnetu.
- d) Jeżeli dowód, o którym mowa w pkt b) nie zostanie dostarczony, uważa się, że naruszenie lub nieprawidłowość miały miejsce w Państwie Członkowskim, w którym zostały wykryte, a cło i inne opłaty odnoszące się do danych towarów pobierane są przez to Państwo Członkowskie, zgodnie z przepisami wspólnotowymi i krajowymi.
- e) Jeżeli w okresie późniejszym zostanie ustalone Państwo Członkowskie, w którym naruszenie lub nieprawidłowość faktycznie miały miejsce, to cła i inne opłaty (z wyjątkiem już pobranych jako środki własne Unii), którym podlegają towary w tym Państwie Członkowskim zostają mu zwrócone przez Państwo Członkowskie, które pierwotnie je pobrało. W takim przypadku, również ewentualna nadwyżka zostaje zwrócona osobie, która pierwotnie uiściła należności.

f) Jeżeli kwota ceł i innych opłat pierwotnie pobranych oraz zwróconych przez Państwo Członkowskie, które je pobrało jest niższa od kwoty ceł i innych opłat należnych w Państwie Członkowskim, w którym faktycznie miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, to właściwe w sprawie Państwo Członkowskie pobiera różnicę zgodnie z przepisami wspólnotowymi i krajowymi.

(art. 457 c i art. 458 ust. 2 Rozporządzenia Wykonawczego)

9.2. Właściwość organów na terytorium kraju

Zgodnie z art. 458 ust. 1 Rozporządzenia Wykonawczego organy celne wyznaczają w każdym Państwie Członkowskim biuro koordynujące, mające zapewnić koordynację wszelkich działań dotyczących naruszeń i nieprawidłowości odnoszących się do karnetów ATA.

Biurami takimi w Polsce są wszystkie urzędy celne, mające w zakresie swoich zadań prowadzenie postępowania wyjaśniającego w sprawie braku zakończenia procedury odprawy czasowej lub procedury tranzytu, uprawnione do wydawania decyzji o powstaniu długu celnego wobec towaru objętego ww. procedurami (właściwość rzeczowa).

Organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie naruszeń i nieprawidłowości związanych ze stosowaniem karnetu ATA jest organ celny, w którego właściwości miejscowej powstał dług celny (właściwość miejscowa). W tym przypadku stosuje się postanowienia art. 215 Wspólnotowego Kodeksu Celnego.

9.3. Wszczęcie postępowania

Przed wszczęciem postępowania w sprawie naruszenia warunków procedury odprawy czasowej lub procedury tranzytu z zastosowaniem karnetu ATA, wskazane jest, aby właściwy urząd celny skontaktował się z CBT w celu sprawdzenia, czy biuro to jest w posiadaniu poszukiwanego odcinka karnetu ATA. Informacji takich, na podstawie podanego numeru karnetu, udziela CBT pod numerem telefonu (042) 639 94 41, faxu (042) 636 86 80 lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: ic.cbt@lod.mofnet.gov.pl.

Ewentualne pytania kierowane do CBT w sprawie posiadania odpowiednich odcinków zamykających daną procedurę, należy kierować po upływie terminu ważności karnetu ATA.

a) powiadomienie jako wszczęcie postępowania związane z naruszeniem procedury tranzytu.

W przypadku naruszenia związanego z operacją tranzytową dokonywaną na podstawie karnetu ATA organy celne powiadamiają posiadacza karnetu ATA oraz zrzeszenie gwarantujące o tym naruszeniu w terminie przewidzianym w art. 6 ust. 4 Konwencji ATA i art. 8 ust. 4 Załącznika A Konwencji stambulskiej, czyli w terminie jednego roku od daty upływu terminu ważności karnetu ATA (art. 457d Rozporządzenia Wykonawczego).

Powyższe oznacza, że powiadomienie musi być wysłane po upływie ważności karnetu, ale na tyle wcześnie, aby uwzględnić czas niezbędny na przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego i zdążyć wystąpić z roszczeniem o zapłatę należności przed upływem roku od daty wygaśnięcia ważności karnetu.

Powiadomienie, o którym mowa w art. 457d Rozporządzenia Wykonawczego, odnosi się tylko do naruszeń i nieprawidłowości odnoszących się do procedury tranzytu. W tym przypadku powiadomienie jako wszczęcie postępowania powinno być skierowane do zrzeszenia gwarantującego tj. Krajowej Izby Gospodarczej ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa, i może być przesłane do wiadomości posiadacza karnetu ATA.

b) wszczęcie postępowania w związku z naruszenia warunków lub terminów związanych z procedurą odprawy czasowej z zastosowaniem karnetu ATA

W przypadku naruszenia związanego z naruszeniem warunków lub terminów związanych z procedurą odprawy czasowej z zastosowaniem karnetu ATA, właściwy organ celny wszczyna postępowanie w tej sprawie w terminie jednego roku od daty upływu terminu ważności karnetu ATA.

Wszczęcie postępowania powinno nastąpić po upływie ważności karnetu, ale na tyle wcześnie, aby uwzględnić czas niezbędny na przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego i zdążyć wystąpić z roszczeniem o zapłatę należności przed upływem roku od daty wygaśnięcia ważności karnetu.

Postanowienie o wszczęciu postępowania powinno być skierowane do Krajowej Izby Gospodarczej ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa.

9.4. Roszczenie o zapłatę należności przywozowych

Roszczenie o zapłatę należności przywozowych oznacza decyzję organu celnego w sprawie określenia kwoty długu celnego z tytułu braku powrotnego wywozu lub nadania innego przeznaczenia celnego towarom objętym karnetem ATA lub naruszenia procedury tranzytu.

Decyzja ta kierowana jest do Krajowej Izby Gospodarczej najwcześniej po upływie 3 miesięcy od daty wygaśnięcia ważności karnetu (art. 459 Rozporządzenia Wykonawczego). Zachowanie tego terminu jest istotne z uwagi na fakt, że posiadacz karnetu ATA rozlicza się ze zrzeczeniem wydającym ten karnet dopiero po upływie jego ważności. A zatem właściwe zrzeczenia wydające będą w posiadaniu odpowiednich informacji dopiero po upływie terminu ważności karnetu.

Kwoty należności celnych i należności podatkowych wynikające z roszczenia, nalicza się za pomocą wzoru formularza naliczania należności, określonego w załączniku 60 do Rozporządzenia Wykonawczego, który wypełnia się zgodnie z instrukcją załączoną do wzoru. Formularz ten stanowi załącznik do decyzji organu celnego w sprawie określenia kwoty długu celnego.

Jeżeli formularz ten nie został załączony do decyzji to może on zostać przesłany po wystąpieniu z roszczeniem (wydaniu decyzji) w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy, a w żadnym przypadku sześciu miesięcy licząc od dnia, w którym organy celne wszczęły postępowanie roszczeniowe (art. 460 ust. 1 Rozporządzenia Wykonawczego).

9.5. Przekazanie postępowania organowi celnemu innego państwa członkowskiego po wszczęciu postępowania

Jeżeli stwierdzono, że naruszenie lub nieprawidłowość miało miejsce w innym państwie członkowskim niż to, w którym wszczęto postępowanie, to organ celny pierwszego państwa członkowskiego kończy postępowanie w takim zakresie, w jakim go dotyczy.

W celu zakończenia postępowania organ ten przesyła do biura koordynującego drugiego państwa członkowskiego będące w jego posiadaniu akta oraz, o ile zaistnieje taka potrzeba, zwraca zrzeczeniu poręczającemu, z którym jest związane, kwoty, które zostały już zdeponowane lub wstępnie uiszczone.

Jednakże postępowanie zostaje zakończone jedynie wtedy, gdy biuro koordynujące pierwszego państwa członkowskiego otrzyma oświadczenie z biura koordynującego drugiego państwa

członkowskiego wskazujące, że postępowanie w sprawie roszczenia zostało wszczęte w tym drugim państwie członkowskim, zgodnie z regułami Konwencji ATA. Oświadczenie to sporządzane jest zgodnie ze wzorem z załącznika 61 do Rozporządzenia Wykonawczego.

Biuro koordynujące państwa członkowskiego, w którym miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, przejmuje postępowanie roszczeniowe i pobiera, o ile zaistnieje taka potrzeba, od zrzeczenia poręczającego, z którym jest związane, kwoty ceł i opłat zgodne ze stawkami obowiązującymi w Państwie Członkowskim, w którym mieści się biuro.

Przekazanie postępowania musi nastąpić w terminie jednego roku licząc od wygaśnięcia ważności karnetu i pod warunkiem, że płatność nie jest płatnością ostateczną na podstawie art. 7 ust. 2 lub 3 Konwencji ATA albo art. 9 ust. 1 lit. a i lit. b Załącznika A do Konwencji stambulskiej, tzn. najpóźniej w terminie 3 miesięcy od daty dokonania zapłaty. Jeżeli termin ten zostanie przekroczony stosuje się art. 457c ust. 3 akapit trzeci i czwarty rozporządzenia Wykonawczego, czyli zasady wskazane w pkt 9.1. lit. e) i f) niniejszej Instrukcji.

9.6. Dowody potwierdzające zakończenie operacji związanej z zastosowaniem karnetu ATA

Dowód na prawidłowość czynności dokonanej na podstawie karnetu ATA jest dostarczany w terminie przewidzianym w art. 7 ust. 1 i 2 Konwencji ATA i art. 9 ust. 1 lit. a) i lit. b) Załącznika A Konwencji stambulskiej, tzn. 6 miesięcy licząc od daty w której władze celne wystąpią z roszczeniem o zapłatę.

Dowody potwierdzające zakończenie operacji z zastosowaniem karnetu ATA wynikające z art. 457d ust. 3 Rozporządzenia Wykonawczego to:

- a) dokument celny lub handlowy poświadczony przez organy celne, potwierdzający, że dane towary zostały przedstawione w urzędzie przeznaczenia; dokument ten musi zawierać informacje umożliwiające identyfikację towarów;
- b) dokument celny potwierdzający objęcie procedurą celną w państwie trzecim lub jego kopii bądź fotokopii poświadczony jako odpis przez organ, który poświadczył oryginalny dokument, bądź przez organ danego państwa trzeciego lub przez organ jednego z Państw Członkowskich; dokument ten musi zawierać informacje umożliwiające identyfikację danych towarów.

Dowody potwierdzające zakończenie operacji z zastosowaniem karnetu ATA wynikające z art. 8

Konwencji ATA i art. 10 Załącznika A Konwencji stambulskiej to:

- a) szczegółowe dane o przywozie lub powrotnym przywozie, zamieszczone na dokumentach odprawy czasowej przez władze celne innej umawiającej się Strony, lub zaświadczenie wydane przez te władze w oparciu o szczegółowe dane zamieszczone na odcinku wydartym z dokumentów dotyczących przywozu lub powrotnego przywozu na ich obszar, zakładając, że szczegółowe dane dotyczą przywozu lub powrotnego przywozu, co może być udowodnione, że miało to miejsce po powrotnym wywozie, który to fakt ma być ustalony;
- b) każdy inny dowód poparty dokumentem, stwierdzający, że towary znajdują się poza tym obszarem.

10. POJEDYNCZE POZWOLENIE

W przypadku gospodarczych procedur celnych zasadą jest, że jeżeli procedura ma zastosowanie w więcej niż jednym państwie członkowskim koniecznym jest wydanie pojedynczego pozwolenia, co wymaga uprzedniej zgody zainteresowanych władz.

Jednakże w przypadku stosowania karnetów ATA procedura uzgodnień oraz powiadomień określona w art. 500 i art. 501 Rozporządzenia Wykonawczego nie ma zastosowania.

11. KARNET ZASTĘPCZY

Jeżeli przewiduje się że operacja odprawy czasowej przekroczy termin ważności karnetu ATA (12 miesięcy) z powodu niemożności powrotnego wywozu towarów przez posiadacza karnetu w ciągu tego okresu, zrzeczenie wydające może wydać karnet zastępczy na te same towary.

Nowy karnet (tzn. karnet zastępczy), po naniesieniu odpowiednich adnotacji przez urząd celny, w którym towary zostały objęte procedurą wywozu, powinien zostać przedstawiony w urzędzie celnym właściwym dla miejsca, gdzie znajdują się towary. Do niego powinien być załączony karnet pierwotny również odpowiednio poświadczony przez urząd celny wywozu.

Organ celny zwalnia pierwotny karnet i potwierdza karnet zastępczy postępując identycznie, jak w przypadku powrotnego wywozu towarów w odniesieniu do karnetu pierwotnego i podobnie jak w przypadku czasowego przywozu – w odniesieniu do karnetu zastępczego. Nadanie nowego

numeru ewidencji prowadzonej przez organ celny stanowi zamknięcie poprzedniego karnetu ATA.

Ponadto, na właściwych odcinkach kontrolnych i odcinkach karnetu zastępczego, w polu „Inne uwagi” należy wpisać numer pierwotnego karnetu z adnotacją, że numer dotyczy karnetu pierwotnego. Należy również dokonać odpowiednich adnotacji w ewidencji prowadzonej przez organ celny o przyjęciu karnetu zastępczego.

Posiadacz pierwotnego karnetu zwraca go organowi, który go wystawił.

Biura koordynujące ds. karnetów ATA

Wszystkie polskie urzędy celne są biurami koordynującymi w myśl art. 458 Rozporządzenia Wykonawczego do Wspólnotowego Kodeksu Celnego Nr 2454/93.

II. Karnet CPD China/Taiwan

1. Podstawa prawna

Karnet jest stosowany na podstawie Protokołu paryskiego z 1992 r. pomiędzy zrzeszeniami poręczającymi państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej, zrzeszeniem poręczającym Tajwanu i Międzynarodową Izbą Handlową. Protokół przewiduje stosowanie dokumentu odprawy czasowej w formie karnetu CPD/China-Taiwan w wymianie gospodarczej z Tajwanem, na zasadach analogicznych jak dla systemu karnetów ATA. Polska przyjęła zasady określone w tym protokole wraz z całym *aquis communautaire*, z dniem przystąpienia do Wspólnoty Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r.

Za wydawanie i gwarantowanie Karnetów CPD China/Taiwan odpowiedzialna jest w Polsce Krajowa Izba Gospodarcza, jako członek międzynarodowego łańcucha gwarancyjnego ATA

(dane kontaktowe patrz pkt I.1.7). Stosownie tych karnetów w Polsce rozpoczyna się z dniem 1 stycznia 2012 r.

Karnet CPD China/Taiwan ma zastosowanie w obrocie towarowym z Tajwanem dla tych samych kategorii towarowych, co karnet ATA w obrocie towarowym między innymi państwami

(uwaga: Nazwa CPD może być myląca. Należy zwrócić uwagę, że karnet CPD China/Taiwan nie ma zastosowania do przywozu/wywozu/przewozu środków transportu.)

Dla Karnetu CPD China/Taiwan stosuje się zasady analogiczne, jak dla karnetu ATA, zgodnie z zapisami w pkt I niniejszej instrukcji.